

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 1 πορεία ζωής

στόχοι : Τα μέλη της ομάδας να γνωριστούν καλύτερα.

μέθοδος: Ο συντονιστής ζητάει από τα μέλη της ομάδας να ζωγραφίσουν την πορεία της ζωής τους σύμφωνα με τις παρακάτω οδηγίες: Το κάθε μέλος θα σχηματίσει αρχικά μια γραμμή που θα είναι η γραμμή της ζωής του. Πάνω σε αυτήν τη γραμμή θα σημειώσει τη χρονολογία όσων σημαντικών γεγονότων συνέβησαν. Δίπλα στη χρονολογία θα αποδώσει το γεγονός αυτό με όποιον τρόπο επιθυμεί. (σκίτσο ή σύμβολο κλπ). Σε ζευγάρια τα δύο μέλη παρουσιάζουν τις δύο ζωγραφιές τους και συζητούν για την πορεία της ζωής τους. Στη μεγάλη ομάδα το κάθε μέλος συστήνεται και αναφέρεται γενικά σε ένα γεγονός της ζωής του.

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 2 το γενεαλογικό μου δέντρο

στόχοι: Τα μέλη της ομάδας να γνωριστούν καλύτερα.

μέθοδος: Ο συντονιστής της ομάδας ζητάει από τα μέλη να κατασκευάσουν το γενεαλογικό δέντρο τους, με το όνομά τους και τα ονόματα των μελών της οικογένειάς τους. Σε ζευγάρια τα δύο μέλη παρουσιάζουν τα γενεαλογικά δέντρα των οικογενειών τους, δηλώνοντας και ένα χαρακτηριστικό στοιχείο για το κάθε μέλος.

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 3 ένα μελλοντικό ταξίδι

στόχοι: Τα μέλη της ομάδας να συνεργαστούν και να αναπτύξουν βοηθητικές σχέσεις.

μέθοδος: Ο συντονιστής της ομάδας ζητάει από τα μέλη της να σκεφτούν μια ιστορία για ένα μελλοντικό ταξίδι που το επιθυμούν πολύ. Στην ιστορία αυτή θα αναφέρονται και τα στοιχεία: Προετοιμασία, διαδρομή, κάποιος κίνδυνος, βοηθοί στον κίνδυνο, άφιξη. Σε ζευγάρια παρουσιάζονται οι ιστορίες των δύο μελών. Στη συνέχεια τα δύο μέλη όλων των ζευγαριών δημιουργούν μία νέα ιστορία ενός ταξιδιού στο οποίο είναι συνταξιδιώτες και στην οποία υπάρχει ένας κίνδυνος και αλληλοβοηθούνται. Στη μεγάλη ομάδα το ένα μέλος του κάθε ζευγαριού διαβάζει την ιστορία και το άλλο μέλος μπορεί να συμπληρώνει και να επεξηγεί. Αφού ακουστούν όλες οι ιστορίες, το κάθε μέλος εκφράζει τα συναισθήματά του κατά την ώρα του κινδύνου και όταν εμφανίζεται ο βοηθός.

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 4 η λογική και το συναίσθημα

στόχοι: Τα μέλη να εκφράσουν την προσωπική τους ζυγαριά λογικής και συναισθήματος.

μέθοδος: Ο συντονιστής ορίζει δύο ακραία σημεία του χώρου συνάντησης ως «λογική» και «συναίσθημα». Ζητάει από τα μέλη να κινηθούν μεταξύ των δύο αυτών άκρων και κάποια στιγμή να ακινητοποιηθούν σε ένα σημείο το οποίο κατά τη γνώμη τους αντιστοιχεί στον τρόπο με τον οποίο ζουν. Δηλαδή, πόση αξία δίνουν στη λογική και πόση στο συναίσθημα.

Στη μεγάλη ομάδα, το κάθε μέλος εξηγεί γιατί ακινητοποιήθηκε στο συγκεκριμένο σημείο.

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 5 τα πολλά μου ονόματα

στόχοι: Η έκφραση στοιχείων προσωπικής ταυτότητας.

μέθοδος: Ο συντονιστής της ομάδας ζητάει από τα μέλη της ομάδας να ακολουθήσουν τις οδηγίες του, τις οποίες δίνει σε αργό ρυθμό.

» Κλείσε τα μάτια και θυμήσου φωνές να σε φωνάζουν με το όνομά σου. Οι φωνές αυτές μπορεί να είναι σημερινές ή από το παρελθόν. Μπορεί να είναι φωνές παιδικές ή αντρικές ή γυναικείες. Πώς σε αποκαλούν; Θυμήσου φωνές να σε αποκαλούν με το

βαφτιστικό σου όνομα, με το επώνυμό σου, με το υποκοριστικό σου, με το παρατσούκλι σου, με ένα χαρακτηριστικό σου. Θυμήσου να σε φωνάζουν γνωστοί και άγνωστοι. Θυμήσου φωνές σιγανές και φωνές δυνατές. Φωνές που φανερόνουν αγάπη, φωνές που φανερόνουν οργή. Φωνές που απαιτούν να κάνεις κάτι αμέσως. Φωνές που σε μαλώνουν για κάτι. Φωνές που σε επαινούν για κάτι. Φωνές που σε παρακαλούν. Θυμήσου όλα αυτά τα ονόματά σου που άκουσες από αυτές τις φωνές. (Μετά από μια μικρή παύση) ... Και τώρα μπορείς να ανοίξεις τα μάτια σου»
Σε ζευγάρια, τα δύο μέλη συζητούν για όλα αυτά τα ονόματά τους.
Στη μεγάλη ομάδα το κάθε μέλος διαλέγει το όνομα με το οποίο θέλει να το αποκαλούν στις συναντήσεις της ομάδας.

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 6 η φωτογραφία που μου μιλάει

στόχοι: Η συνεργασία και η έκφραση προσωπικών στοιχείων.

μέθοδος: Ο συντονιστής της ομάδας έχει έτοιμες κάρτες διπλάσιες από τον αριθμό των μελών με φωτογραφίες από περιοδικά και τις έχει κολλήσει σε χαρτονάκια ίδιου μεγέθους και χρώματος. Οι φωτογραφίες να είναι όλες ασπρόμαυρες ή όλες έγχρωμες και να έχουν περιεχόμενο με κάποιο νόημα, το οποίο όμως δεν θα είναι πολύ εμφανές. Απλώνει αυτές τις κάρτες σε κάποια θέση της αίθουσας και ζητάει από τα μέλη να τις περιεργαστούν και να επιλέξουν από μία κάρτα, που κάτι τους «λέει».

Σε ζευγάρια, τα μέλη παρουσιάζουν τις κάρτες και εξηγούν γιατί τις επέλεξαν.

Στη μεγάλη ομάδα τα ζευγάρια παρουσιάζονται ως εξής: Το κάθε μέλος του πρώτου ζευγαριού στέκεται όρθιο πίσω από το ταίρι του και συστήνεται σαν να είναι το ταίρι του, δηλαδή σε πρώτο πρόσωπο, ξεκινώντας από το όνομα (με λένε . . . κλπ) και συνεχίζει με τα στοιχεία που του έγιναν γνωστά από τη συζήτηση. Το ταίρι του μπορεί να διορθώνει ή να συμπληρώνει τα στοιχεία που ακούγονται και που το αφορούν προσωπικά. Όταν τελειώσει το ένα μέλος του πρώτου ζευγαριού, ακολουθεί ομοίως το άλλο μέλος.

Στη συνέχεια, παρουσιάζεται με τον ίδιο τρόπο το δεύτερο ζευγάρι και το τρίτο ζευγάρι, ώσπου να κλείσει ο κύκλος.

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 7 ο μάστορας και το τσιράκι

στόχοι: Η έκφραση εμπειριών και η ανάπτυξη εμπιστοσύνης μεταξύ των μελών της ομάδας.

μέθοδος: Ο συντονιστής της ομάδας, διαβάζει την παρακάτω ιστορία:

Ο Πολυζώης, ήτανε δέκα χρονών όταν έχασε τον πατέρα του στον πόλεμο της Αλβανίας. Άλλοι άντρες του νησιού επέστρεψαν και άλλοι έμειναν θαμμένοι σε κάποιο στρατιωτικό νεκροταφείο. Πολλά τα ορφανά του πολέμου. Ακολούθησε η Γερμανική κατοχή και τα πράγματα στο σπίτι του Πολυζώη, δύσκολα. Ευτυχώς που ένας γείτονας, ο μπαρμπα Γρέπος, τον πήρε τσιράκι του, να μάθει την τέχνη, να βγάξει κι ένα μεροκάματο. Ο μπαρμπα Γρέπος ήτανε μαραγκός, τεχνίτης στον ταρσανά του νησιού. Και ο πατέρας του Πολυζώη την ίδια δουλειά είχε πριν τον πόλεμο. Επισκεύαζε τις βάρκες των ψαράδων. Στην αρχή, ο Πολυζώης ήταν για τα θελήματα. Έφερνε το νερό του μάστορα, συμμαζέυε τα εργαλεία του, τέτοια. Στον ταρσανά δούλευαν κι άλλοι μαστόροι. Είχαν κι αυτοί τα τσιράκια τους. Όλα ορφανά του πολέμου. Τις πιο πολλές φορές που τα συναντούσε, τα έβλεπε φοβισμένα. Ήταν συνέχεια μέσα στις αγριοφωνάρες. Οι εντολές των μαστόρων κοφτές: «Άντε αναθεματισμένο, που όλη την ώρα σκαλίζεις τη μύτη σου! Μια ώρα περιμένω τα καρφιά! Ξύπνα και νύχτωσε!». Τον Πολυζώη όμως κανένας μάστορας δεν του κακομίλησε. Όλοι το ζέρανε, ότι ο μπαρμπα Γρέπος, δεν σήκωνε αγριοφωνάρες.

Περνούσαν έτσι τα χρόνια, Ο Πολυζώης μάθαινε τη τέχνη, είχε και καλό χέρι,

προόδευε. Από τσιράκι εξελίχτηκε σε βοηθό του μάστορα. Τον εκτιμούσαν όλοι στον ταρσανά. Κάποιες δύσκολες δουλειές, ο μπαρμπα Γρέπος του τις έδινε να τις τελειώσει μόνος του. Και περνούσε έτσι ο καιρός. Κάποιο πρωινό γίνεται μια μεγάλη φασαρία με ένα μάστορα και το τσιράκι του. Ο μάστορας φώναζε τόσο άγρια, που ενοχλήθηκαν όλοι οι γύρω, και είχαν ένα βλέμμα σαν να του έλεγαν: «Είπαμε, αλλά όχι κι έτσι!». Ο Πολυζώης βρήκε τον μπαρμπα Γρέπο που άφησε την πλάνη του και κοίταζε τη σκηνή απορημένος, έκατσε δίπλα του και τον ρώτησε: «Μάστορα, εσύ γιατί ποτές σου δε με χτύπησες και δε με έβρισες;». Ο μπαρμπα Γρέπος τον κοίταζε βαθιά στα μάτια και του είπε ήρεμα: «Ξέρω τί είναι να χάνεις τον άνθρωπό σου. Η κυρά μου, έχασε το γιο μας, πάνω στη γέννα. Και από τότε δεν ζανάπιασε παιδί. . .

Στη συνέχεια ο συντονιστής της ομάδας ζητάει από το κάθε μέλος να σχολιάσει το κείμενο και να αναφερθεί σε μια προσωπική του/της περίπτωση που κάποιος μεγαλύτερος τον/την κακομεταχειρίστηκε σαν παιδί.

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 8 τα αγαπημένα μου

στόχοι: Η γνωριμία των μελών της ομάδας και η έκφραση προσωπικών επιλογών.

μέθοδος: Ο συντονιστής της ομάδας ζητάει από τα μέλη της να κατασκευάσουν ένα δελτίο ταυτότητας, βάζοντας όσα στοιχεία θέλουν.

Σε ζευγάρια, παρουσιάζονται τα δελτία των δύο μελών.

Στη μεγάλη ομάδα όλα τα μέλη διαδοχικά διαβάζουν το όνομά τους και όσα από τα υπόλοιπα στοιχεία του δελτίου τους επιθυμούν να γίνουν γνωστά και εκφράζουν ποια από τα στοιχεία του δελτίου ταυτότητάς τους τα συμπλήρωσαν εύκολα και ποια δύσκολα.

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 9 κάτι που δε θέλω να σβήσει

στόχοι: Τα μέλη της ομάδας να εκφράσουν προσωπικά στοιχεία σχετικά με επιθυμίες τους.

μέθοδος: Ο συντονιστής της ομάδας ζητάει από τα μέλη της να κατασκευάσουν ένα δελτίο ταυτότητας, βάζοντας όσα στοιχεία θέλουν.

Σε ζευγάρια, παρουσιάζονται τα δελτία των δύο μελών.

Στη μεγάλη ομάδα τα μέλη συστήνονται και αναφέρονται σε ένα στοιχείο της ταυτότητάς τους που επιθυμούν να παραμένει αναλλοίωτο στην πορεία του χρόνου

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 10 ερευνούμε με τη βοήθεια ερωτηματολογίου

στόχοι: Τα μέλη να συνεργαστούν στη δημιουργία και επεξεργασία ερωτηματολογίου. μέθοδος: Η δραστηριότητα αυτή ολοκληρώνεται σε δύο διαδοχικές συναντήσεις της ομάδας.

πρώτη συνάντηση: Ο συντονιστής ζητάει από τα μέλη, να ετοιμάσουν έρευνα με τη βοήθεια ενός ερωτηματολογίου, που θα αναφέρεται σε ένα θέμα που θα επιλέξουν ως ομάδα. Τα μέλη συνεργάζονται και καταλήγουν στη φόρμα του ερωτηματολογίου. Στη συνέχεια αποφασίζουν σε ποια άτομα θα διακινηθεί και πόσα αντίγραφα θα διακινηθούν συνολικά. Έτσι, το κάθε μέλος χρεώνεται ένα συγκεκριμένο αριθμό ερωτηματολογίων. δεύτερη συνάντηση: Τα μέλη της ομάδας επεξεργάζονται τα στοιχεία που συνέλεξαν. Ετοιμάζουν πίνακες καταγραφής των απαντήσεων και συγκεντρώνουν τα αποτελέσματα. Στη μεγάλη ομάδα τα μέλη εκθέτουν τα συμπεράσματά τους από την έρευνα και εκφράζουν την εμπειρία τους από την έρευνα.

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 11 το όνομά μου έχει τη δική του ιστορία

στόχοι: Τα μέλη της ομάδας να εκφράζουν την ιστορία του ονόματός τους.

μέθοδος: Ο συντονιστής ζητάει από τα μέλη της ομάδας να σχηματίσουν ζευγάρια. Τα

δύο μέλη καλούνται να συζητήσουν για την ιστορία του ονόματός τους. Το όνομά τους το πήραν από κάποιον πρόγονο ή είναι ένα όνομα που κάποιος το επέλεξε; Ποιος είναι αυτός που το επέλεξε; Ποιος είναι ο νονός τους; Ποια είναι σήμερα η σχέση του με το νονό τους; Τους αρέσει το όνομά τους ή θα ήθελαν να είχαν ένα άλλο όνομα και ποιο;

Στη μεγάλη ομάδα τα μέλη συστήνονται με τον εξής τρόπο:

Το ένα μέλος ενός ζευγαριού είναι όρθιο πίσω από το ταίρι του και συστήνεται σε πρώτο πρόσωπο σαν να είναι το ταίρι του. Στη συνέχεια και πάντα σε πρώτο πρόσωπο, εκθέτει όσα στοιχεία της συζήτησής τους θεωρεί ότι μπορούν να κοινοποιηθούν στην ομάδα. Το άλλο μέλος του ζευγαριού μπορεί να διορθώνει ή να συμπληρώνει τα στοιχεία που ακούγονται για το πρόσωπό του. Όταν ολοκληρώσει το ένα μέλος του ζευγαριού αυτού, κάθεται και το ταίρι του παίρνει θέση πίσω του σε όρθια στάση και συστήνεται όπως και πριν σε πρώτο πρόσωπο σαν να είναι το ταίρι του, εκθέτοντας όσα στοιχεία της συζήτησής τους θεωρεί ότι μπορούν να κοινοποιηθούν στην ομάδα. Το άλλο μέλος του ζευγαριού μπορεί να διορθώνει ή να συμπληρώνει τα στοιχεία που ακούγονται για το πρόσωπό του.

Ακολουθεί την ίδια διαδικασία ένα άλλο ζευγάρι κοκ, έως ότου κλείσει ο κύκλος.

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 12 το συμβόλαιο της ομάδας μας

στόχοι : Τα μέλη να θέσουν τους όρους συνύπαρξης και να αναλάβουν την υποχρέωση της τήρησης αυτών των όρων.

μέθοδος: Ο συντονιστής της ομάδας ζητάει από όλα τα μέλη της να σχεδιάσουν σε λευκή κόλλα δύο κύκλους. Στο εσωτερικό του αριστερού κύκλου να γράψουν τα θετικά στοιχεία που θυμούνται από τη σχολική ζωή τους και στο εσωτερικό του δεξιού κύκλου τα αρνητικά.

Σε ζευγάρια, παρουσιάζονται τα γραπτά αυτά των δύο μελών.

Κατόπιν, σε μεγάλο χαρτόνι και σε δύο στήλες με τίτλους «θετικά» και «αρνητικά» καταγράφονται όλα τα στοιχεία όλων των μελών. Τώρα είναι η στιγμή του συμβολαίου. Σε ένα άλλο μεγάλο χαρτόνι, με επικεφαλίδα « ΤΟ ΣΥΜΒΟΛΑΙΟ ΜΑΣ» σημειώνονται μόνον όσα από τα στοιχεία που υπάρχουν στις δύο στήλες θα ισχύουν κατά τη διάρκεια του προγράμματος.

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 13 τα δύο καπέλα

στόχοι: Τα μέλη της ομάδας να εκφράσουν συναισθήματα σχετικά με την ομάδα.

μέθοδος: Ο συντονιστής της ομάδας ζητάει από τα μέλη της να σχηματίσουν δύο ισάριθμες ομάδες με τα ονόματα «ελπίδα» και «φόβος». Το κάθε μέλος της ομάδας «ελπίδα» γράφει σε χαρτί μία φράση που αρχίζει ως εξής: «σε αυτήν την ομάδα ελπίζω ότι . . . ». Τα χαρτιά αυτά συγκεντρώνονται διπλωμένα σε ένα καπέλο. Το κάθε μέλος της ομάδας «φόβος» γράφει σε χαρτί μία φράση που αρχίζει ως εξής: «σε αυτήν την ομάδα φοβάμαι ότι . . . ». Τα χαρτιά αυτά συγκεντρώνονται διπλωμένα σε ένα άλλο καπέλο.

Οι δύο ομάδες ανταλλάσσουν καπέλα και κάθονται στον κύκλο έτσι ώστε η κάθε ομάδα να σχηματίσει ένα ημικύκλιο. Τότε, ένα πρώτο μέλος της μίας ομάδας παίρνει ένα χαρτί από το καπέλο της άλλης ομάδας, διαβάζει δυνατά όλη τη φράση που είναι γραμμένη στο χαρτί και εξηγεί πως νομίζει ότι αισθανόταν αυτός που την έγραψε. Μετά ένα πρώτο μέλος της άλλης ομάδας διαβάζει δυνατά όλη τη φράση που είναι γραμμένη στο χαρτί και εξηγεί πως νομίζει ότι αισθανόταν αυτός που την έγραψε. Ακολουθείται η ίδια διαδικασία και με την άλλη ομάδα ώσπου να κλείσει ο κύκλος.

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 14 σαν το Ρωμαίο και την Ιουλιέτα

στόχοι: Τα μέλη της ομάδας να αποδεχθούν ότι το κοινωνικό περιβάλλον δε συμφωνεί πάντα με τις προσωπικές ερωτικές επιλογές.

μέθοδος: Αρχικά, ο συντονιστής της ομάδας ζητάει από τα μέλη της να θυμηθούν τα ονόματα ενός ξακουστού ερωτικού ζευγαριού. Στη συνέχεια, το κάθε μέλος συστήνεται, και αναφέρει τα ονόματα του ξακουστού ζευγαριού που θυμήθηκε.

Μετά, ο συντονιστής της ομάδας ζητάει από τα μέλη της να θυμηθούν από τα παραμύθια, από το θέατρο, από τον κινηματογράφο ή από το κοινωνικό περιβάλλον τους, μια ερωτική ιστορία στην οποία ένας άντρας και μια γυναίκα ερωτεύονται, αλλά ο έρωτάς τους είναι απαγορευμένος.

Σε ζευγάρια, συζητούνται οι δύο ιστορίες.

Στη μεγάλη ομάδα ακολουθεί συζήτηση για την έννοια του έρωτα.

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 15 το παραμύθι της ομάδας μας

στόχοι: Τα μέλη της ομάδας να συνεργαστούν και να αναπτύξουν βοηθητικές σχέσεις.

μέθοδος: Ο συντονιστής της ομάδας μοιράζει σε όλα τα μέλη τις φράσεις ή τις λέξεις που αναφέρονται και παρακάτω. Η ομάδα θα γράψει ένα παραμύθι με την εξής διαδικασία: Ένα πρώτο μέλος θα ξεκινήσει το παραμύθι σε χαρτί Α4 γράφοντας μία πρόταση που περιλαμβάνει τη φράση ή τη λέξη που του έχει δοθεί. Ένα δεύτερο μέλος διαβάζει την πρόταση του πρώτου και συνεχίζει γράφοντας την επόμενη πρόταση του παραμυθιού συμπεριλαμβάνοντας τη φράση ή τη λέξη που του έχει δοθεί. Το τρίτο μέλος διαβάζει τις προτάσεις των δύο προηγούμενων και γράφει τη δική του πρόταση, συμπεριλαμβάνοντας τη φράση ή τη λέξη που του έχει δοθεί κοκ, έως ότου κλείσει ο κύκλος.

Στη μεγάλη ομάδα, ένα μέλος διαβάζει το παραμύθι της ομάδας.

Στη συνέχεια, τα μέλη εκφράζουν το πώς ένιωσαν συμμετέχοντας στη δραστηριότητα.

Φράσεις ή λέξεις: κάθισε στο βράχο, πριγκιπόπουλο, κακιά μητριά, πανηγύρι, η μικρή χωριατοπούλα, σιτάρι, όνειρα, φλόγες, τρανός άρχοντας, μεγάλη πύλη, όμορφα μάτια, δυνατός στρατιώτης, κάστρο, σπηλιά, δράκος, φεγγάρι, λουλούδια, το παλιό σπίτι, σύννεφα, όμορφος, ζήτω!, μονοπάτι, η κόρη του φύλακα, το πυκνό δάσος, θερισμός, ξύπνησε με αγωνία, σκαλιά, αγριοπούλια, γεφυράκι, δάκρυ, φράχτης, καλαθάκι, παπούτσι, ξίφος, σκύλος, χαμηλή πόρτα.

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 16 ο διπλός τροχός

στόχοι: Τα μέλη να κατανοήσουν ότι για το ίδιο ερώτημα ο καθένας έχει την προσωπική του αλήθεια.

μέθοδος: Ο συντονιστής ζητάει να σχηματιστούν δύο ισάριθμες ομάδες. Τα μέλη της μιας ομάδας κάθονται σε καρέκλες και σχηματίζουν ένα κύκλο με το πρόσωπό τους προς τα έξω. Τα μέλη της άλλης ομάδας κάθονται στον εξωτερικό κύκλο με το πρόσωπό τους προς τα μέσα, σε θέσεις που να σχηματίζουν με τα μέλη του εσωτερικού κύκλου ζευγάρια. Το κάθε μέλος του εξωτερικού κύκλου ζητάει από το ταίρι του που βρίσκεται στον εσωτερικό κύκλο μια συμβουλή για ένα πρόβλημά του. Το ταίρι του έχει στη διάθεσή του ένα λεπτό. Όταν περάσει αυτό το ένα λεπτό, ο συντονιστής χτυπάει παλαμάκια και αυτοί που κάθονται στον εξωτερικό κύκλο μετακινούνται κατά μία θέση δεξιά αλλάζοντας έτσι ταίρι. Ζητάνε από το νέο τους ταίρι συμβουλή για το ίδιο πρόβλημα. Παίρνουν τη συμβουλή και σε ένα λεπτό ξανά παλαμάκια, ακολουθεί αλλαγή κλπ, έως ότου κλείσει ο κύκλος. Το ίδιο επαναλαμβάνεται με συνεχείς αλλαγές θέσης. Όσα μέλη βρίσκονται στον εσωτερικό

κύκλο κάθονται στον εξωτερικό και αντιστρόφως.

Στη μεγάλη ομάδα το κάθε μέλος εκφράζει πώς ένιωθε, όταν ζητούσε συμβουλή και πώς όταν έδινε συμβουλή;

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 17 ο γλύπτης και το γλυπτό

στόχοι: Τα μέλη να εξοικειωθούν στη σωματική επαφή με άλλα μέλη της ομάδας.

μέθοδος: Ο συντονιστής της ομάδας ζητάει από τα μέλη της να σχηματίσουν ζευγάρια. Το ένα μέλος του ζευγαριού θα είναι ο γλύπτης και το άλλο μέλος θα είναι το γλυπτό. Χωρίς να μιλάνε, ο γλύπτης δίνει στο γλυπτό τη στάση και μορφή που επιθυμεί, καθοδηγώντας το με τα χέρια του. Το γλυπτό παρακολουθεί σαν εύπλαστος πηλός τις «οδηγίες» των χεριών του γλύπτη. Όταν ο γλύπτης ολοκληρώσει την «κατασκευή» του, οι ρόλοι αντιστρέφονται. Το μέλος της ομάδας που είχε το ρόλο του «γλυπτού» γίνεται «γλύπτης» και το μέλος που είχε το ρόλο του «γλύπτη», γίνεται «γλυπτό».

Στη συνέχεια και όταν τελειώσουν όλα τα ζευγάρια, τα δύο μέλη συζητούν μεταξύ τους για τις δυσκολίες που συνάντησαν ως γλύπτες και ως γλυπτά.

Στη μεγάλη ομάδα τα μέλη εκφράζουν πώς ένιωσαν με τη συμμετοχή τους στη δραστηριότητα.

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 18 είμαι άραγε μόνον αυτό που βλέπεις;

στόχοι: Να διευκολυνθεί η συνεργασία των μελών της ομάδας.

μέθοδος: Ο συντονιστής της ομάδας ζητάει από τα μέλη της, να σχηματίσουν τέσσερις ισάριθμες ομάδες. Τα μέλη της κάθε ομάδας, θα κόψουν από ένα χαρτόνι στο σχήμα του προσώπου τους και θα ετοιμάσουν από μία μάσκα που θα την ζωγραφίσουν. Τα μέλη της πρώτης ομάδας, θα ζωγραφίσουν στη μάσκα τους ένα θυμωμένο πρόσωπο. Τα μέλη της δεύτερης ομάδας ένα ήρεμο πρόσωπο. Τα μέλη της τρίτης ομάδας ένα λυπημένο πρόσωπο. Τα μέλη της τέταρτης ομάδας, ένα χαρούμενο πρόσωπο. Στη συνέχεια τα μέλη σχηματίζουν τετραμελείς ομάδες, έτσι ώστε η κάθε τετραμελής ομάδα να διαθέτει και τις τέσσερις διαφορετικές μάσκες. Τα μέλη της κάθε τετραμελούς ομάδας, ετοιμάζουν ένα θεατρικό σενάριο, στο οποίο όμως οι ρόλοι θα είναι αντιφατικοί. Έτσι ο χαρούμενος θα έχει ρόλο λυπημένου, ο ήρεμος ρόλο θυμωμένου και αντίστροφα.

Ακολουθεί η παρουσίαση των θεατρικών παιχνιδιών ρόλων από τις τετραμελείς ομάδες με τα μέλη να φορούν τις μάσκες τους. Οι μάσκες στερεώνονται στα αυτιά με λαστιχάκια, που έχουν πιαστεί με συρραπτικό στη μάσκα.

Στην ολομέλεια, ακολουθεί συζήτηση στην οποία τα μέλη εκφράζουν πώς ένιωσαν στο ρόλο τους και πώς προδιαθέτει η εξωτερική εμφάνιση ενός ατόμου.

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 19 ένα χαρτάκι διπλωμένο στα τέσσερα

στόχοι: Να διευκολυνθεί η ανάπτυξη της ομάδας.

μέθοδος: Ο συντονιστής της ομάδας ζητάει από τα μέλη της να γράψουν σε χαρτί κάτι, σχετικά με ένα δικό τους συναίσθημα που έχει σχέση με την ομάδα. Όποιος τελειώνει το γράψιμο, διπλώνει το χαρτί στα τέσσερα και το ρίχνει σε ένα καπέλο (ή ένα κουτί) που είναι στο κέντρο του κύκλου. Όταν τελειώσουν όλοι, ο συντονιστής ανακινεί το καπέλο και το περνάει μπροστά από όλους. Το κάθε μέλος παίρνει από ένα χαρτί. Όλοι διαβάζουν το χαρτί τους σιωπηλά.

Στη συνέχεια ο καθένας διαβάζει τη φράση δυνατά και εξηγεί πώς κατά τη γνώμη του αισθανόταν για την ομάδα το μέλος που την έγραψε και ποια ήταν τα κίνητρά του, για

να γράψει αυτήν την φράση.

Ακολουθεί συζήτηση για τα συναισθήματα που υπάρχουν στην ομάδα.

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 20 όλοι μαζί, στον ίδιο ρυθμό

στόχοι: Να διευκολυνθεί η έκφραση των μελών μέσα στην ομάδα.

μέθοδος: Ο συντονιστής της ομάδας μοιράζει στα μέλη της ομάδας από ένα

αντίγραφο του κειμένου 2. Είναι ποίημα του Γιώργου Σεφέρη (μέρος Ι΄ -

Μυθιστόρημα) μελοποιημένο από τον Γιάννη Μαρκόπουλο:

/Ο τόπος μας/ είναι /κλειστός /όλο/βουνά/που έχουνε /σκεπή /το χαμηλό/ουρανό/
/μέρα /και νύχτα//Δεν έχουμε /ποτάμια/δεν έχουμε /πηγάδια/δεν έχουμε πηγές/
/Μονάχα/λίγες στέρνες/άδειες /κι αυτές/που ηχούν/που ηχούν/και που /τις
προσκυνούμε/

Και οι γάμοι μας/τα δροσερά /στεφάνια/και τα δάχτυλα/

/γίνονται/αινίγματα/ανεξήγητα/γίνονται/αινίγματα/ανεξήγητα/για την/ ψυχή μας

Ο συντονιστής διαβάζει το κείμενο μια φορά αβίαστα, στρωτά.

Μια δεύτερη φορά, το διαβάζει με ρυθμό. Το μέτρο του ρυθμού ορίζεται με τις κάθετες γραμμές. Την τρίτη φορά ζητάει να το διαβάζουν όλα τα μέλη μαζί δυνατά και με ρυθμό. Την τέταρτη φορά το διαβάζουν όλοι μαζί δυνατά, με ρυθμό και χτυπώντας τα πόδια τους στο πάτωμα. Την πέμπτη φορά, το διαβάζει μόνος του αβίαστα, όπως το διάβασε την πρώτη φορά.

Στη μεγάλη ομάδα το κάθε μέλος εκφράζει ποιος από τους τρόπους ανάγνωσης του κειμένου το έφερε πιο κοντά στους άλλους

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 21 ο δάσκαλος και ο μαθητής

στόχοι: Τα μέλη να συνειδητοποιήσουν τη σημασία της συνάντησης του μαθητή και του «εν ζωή δασκάλου».

μέθοδος: Ο συντονιστής της ομάδας ζητάει από τα μέλη της να ακούσουν το παρακάτω απόσπασμα από το «Θεαίτητο» του Πλάτωνα, στο οποίο ο Σωκράτης εξηγεί το ρόλο του ως «δασκάλου».

«Ο ίδιος δεν είμαι ιδιαίτερα σοφός και δεν διαθέτω κανένα τέτοιου είδους εύρημα, γέννημα της ψυχής μου. Όσοι με συναναστρέφονται φαίνονται κατ' αρχάς – μερικοί τουλάχιστον – απολύτως αμαθείς, ενώ όλοι κατά την πρόοδο της συναναστροφής μας, σε όσους ο θεός το επιτρέπει, επιτυγχάνουν θαυμαστή επίδοση, όπως φαίνεται στους εαυτούς τους και στους άλλους. Είναι λοιπόν ολοφάνερο τούτο, πως από μένα δεν έμαθαν ποτέ τίποτα, αλλά οι ίδιοι από μόνοι τους ανακάλυψαν και γέννησαν πολλά και καλά. Πρόσφερε τον εαυτό σου σε μένα, που είμαι γιος μαίας και κάτοχος της μαιευτικής και δείξε προθυμία ν' αποκρίνεσαι όπως μπορείς, σε όσα σε ρωτώ. Αν βέβαια εξετάζοντας κάτι από τα λεγόμενά σου, το θεωρήσω φάντασμα και όχι αληθινό πλάσμα, κι αμέσως το αφαιρέσω και το αποβάλλω, να μην εξαγριωθείς, όπως κάνουν για τα παιδιά τους όσες γεννούν πρώτη φορά. . . .»

Ακολουθεί συζήτηση στη μεγάλη ομάδα με επιμέρους θέματα: Ποιος είναι ο ρόλος του Σωκράτη ως «δασκάλου» της εποχής του; Ποιοι είναι σήμερα οι «εν ζωή» δάσκαλοί μας;

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 22 σαν τον Ηρακλή Πουαρώ

στόχοι: Να διευκολυνθεί η συνεργασία των μελών της ομάδας.

μέθοδος: Ο συντονιστής της ομάδας ζητάει αρχικά δύο εθελοντές, που θα είναι παρατηρητές της όλης διαδικασίας, στους οποίους δίνει τις παρακάτω οδηγίες:

α' παρατηρητής: «Θα σημειώνεις τη συμπεριφορά των μελών της ομάδας. Πόσο

συμμετέχουν, πόσο μιλάνε, ποιοι παίρνουν πρωτοβουλίες, ποιοι δυσκολεύουν το έργο της ομάδας κλπ».

β' παρατηρητής: «Θα σημειώνεις πώς λειτουργεί η ομάδα. Πώς παίρνονται οι αποφάσεις, αν υπάρχει συντονιστής, αν ακούγονται όλες οι φωνές κλπ» .

Στη συνέχεια ζητάει από τα μέλη να σχηματίζουν κύκλο με τους παρατηρητές έξω από αυτόν. Μοιράζει λωρίδες χαρτιού με σκόρπιες φράσεις μιας ιστορίας. Αν τα μέλη της ομάδας είναι λιγότερα από τις λωρίδες, τότε κάποια μέλη θα πάρουν και δεύτερη λωρίδα. Διαβάζει στα μέλη του κύκλου τις παρακάτω οδηγίες: «Οι λωρίδες που κρατάτε, έχουν κομμάτια μιας ιστορίας. Πρέπει να συνεργαστείτε και στο τέλος να ολοκληρώσετε την ιστορία. Δεν επιτρέπετε να αλλάζετε θέσεις, ούτε να μοιράζεστε τις λωρίδες σας. Έχετε συνολικά 15 λεπτά».

Η ομάδα εργάζεται για να ολοκληρώσει την ιστορία της, την οποία παρουσιάζει.

Στη συνέχεια οι δύο παρατηρητές διαβάζουν τις σημειώσεις τους και τα μέλη της ομάδας εκφράζουν τις παρατηρήσεις τους από τη συμμετοχή τους.

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 23 δώστης κλώτσο να γυρίσει . . .

στόχοι: Να διευκολυνθεί η συνεργασία των μελών της ομάδας.

μέθοδος: Ο συντονιστής της ομάδας ζητάει από τα μέλη της να θυμηθούν ένα αγαπημένο τους παραμύθι. Αφού δοθεί λίγος χρόνος, καταγράφει τους «κακούς» και τους «καλούς» ήρωες όλων των παραμυθιών που θυμήθηκαν τα μέλη, σε έναν πίνακα με δύο στήλες. Η μια στήλη έχει την επικεφαλίδα "ο καλός ήρωας" και η άλλη στήλη έχει την επικεφαλίδα "ο κακός ήρωας". Στη συνέχεια ζητάει δύο εθελοντές, ως παρατηρητές και τους δίνει τις παρακάτω οδηγίες:

α' παρατηρητής: Θα καταγράψεις τη λεκτική συμπεριφορά των μελών της ομάδας δηλαδή, πόσο μιλάει το κάθε μέλος, πόσο ακούει τα άλλα μέλη, πόσο δυνατά μιλάνε κλπ

β' παρατηρητής: Θα καταγράψεις τη μη λεκτική συμπεριφορά των μελών της ομάδας. Δηλαδή τη στάση του σώματος, τις κινήσεις, τις χειρονομίες, τις εκφράσεις των προσώπων τους κλπ

Τέλος, δίνει τις οδηγίες προς τα μέλη του κύκλου: «Θα δημιουργήσετε ένα παραμύθι με όλους τους ήρωες που υπάρχουν στον πίνακα. Στο παραμύθι σας θα πρέπει να υπάρχει μια μεγάλη δυσκολία, που όμως τελικά ξεπερνιέται, όταν στη δυσκολία παρουσιάζεται η ανέλπιστα βοήθεια κάποιου».

Στη μεγάλη ομάδα διαβάζεται το παραμύθι και οι σημειώσεις των δύο παρατηρητών.

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 24 παντομίμα μετά μουσικής

στόχοι: Να διευκολυνθεί η ανάπτυξη της ομάδας.

μέθοδος: Ο συντονιστής της ομάδας ζητάει από τα μέλη να ακούσουν σιωπηλά το ίδιο μουσικό κομμάτι δύο φορές. Στη συνέχεια σχηματίζονται ομάδες 3-5 ατόμων. Τα μέλη της κάθε ομάδας συνεργάζονται και δημιουργούν μία ιστορία με ερέθισμα το μουσικό κομμάτι, που συνεχίζει να ακούγεται. Προετοιμάζονται να παρουσιάσουν την ιστορία αυτή με παντομίμα.

Στη μεγάλη ομάδα, το κάθε μέλος εκφράζει ποιες δυσκολίες είχε στη συνεργασία του με τα άλλα μέλη και πώς ένιωσε που μετείχε σ' αυτήν τη δραστηριότητα

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 25 στήριξέ με, με την παλάμη σου

στόχοι: Να διευκολυνθεί η συνεργασία των μελών της ομάδας.

μέθοδος: Ο συντονιστής ζητάει από τα μέλη να σχηματίσουν ζευγάρια και να σταθούν το ένα ταίρι απέναντι στο άλλο σε όρθια θέση, με τα πόδια ανοικτά και σε απόσταση περίπου μισού μέτρου. Τα δύο μέλη, απλώνουν τα χέρια τους έτσι ώστε οι

παλάμες του ενός να είναι στραμμένες προς τα κάτω και του άλλου προς τα πάνω. Ακουμπάνε τις παλάμες τους και κλείνουν τα μάτια τους. Το μέλος που έχει τις παλάμες του στραμμένες προς τα κάτω, αφήνει σιγά – σιγά το βάρος του στις παλάμες του άλλου μέλους και στηρίζεται σ' αυτές. Αυτό διαρκεί 3 min. Μετά τα 3 min αλλάζουνε θέσεις και το μέλος που στηριζότανε τώρα στηρίζει το ταίρι του για άλλα 3 min. Το ίδιο επαναλαμβάνεται τρεις φορές. Στη μεγάλη ομάδα όλα τα μέλη εκφράζουν πώς ένιωσαν όταν στηρίζονταν και πώς όταν στήριζαν. Εκφράζουν και σε ποια από τις δύο θέσεις ένιωσαν πιο άνετα.

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 26 βοήθα με, μ' αυτήν την πόρτα!

στόχοι: Να διευκολυνθεί η ανάπτυξη της ομάδας.

μέθοδος: Ο συντονιστής της ομάδας ζητάει από τα μέλη της να σχηματίσουν ζευγάρια και να καθίσουν ο ένας έναντι του άλλου. Στη συνέχεια όλα τα μέλη από τη θέση αυτή ακολουθούν τις οδηγίες του:

«Κάθισε άνετα, άφησε τα χέρια απαλά στα γόνατά σου, και κοίταξε για λίγο το ταίρι σου κατάματα. Τώρα, κλείσε τα μάτια σου και άσε τη φαντασία σου να ταξιδέψει. Να κατευθύνεις τη φαντασία σου σε διάφορες πόρτες. Πόρτες δωματίων, αυλόπορτες, καστρόπορτες, πόρτες κήπων, πόρτες ζύλινες, σιδερένιες, μικρές μεγάλες. Διάλεξε μία από αυτές που νομίζεις ότι κρύβει κάτι πολύτιμο ή σπουδαίο. Παρατήρησέ την καλά. Προσπάθησε να την ανοίξεις. Είναι φρακαρισμένη και δεν ανοίγει. Όσο κι αν προσπαθείς, αυτή μένει κλειστή. Χρειάζεσαι βοήθεια. Χωρίς να ανοίξεις τα μάτια σου ακόμα, φαντάσου ότι το ταίρι σου, που κάθεται απέναντί σου, σε βοηθάει. Οι δυο μαζί την ανοίγετε και . . . Συνέχισε την ιστορία μόνος σου . . . Όταν την τελειώσεις, άνοιξε τα μάτια σου . . . »

Ακολουθως, το κάθε μέλος του κάθε ζευγαριού, παρουσιάζει την ιστορία του στο ταίρι του

Στη μεγάλη ομάδα τα μέλη εκφράζουν πώς ένιωσαν, όταν τους βοήθησε το ταίρι τους.

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 27 πώς σου φαίνομαι;

στόχοι: Να διευκολυνθεί η συνεργασία των μελών της ομάδας.

μέθοδος: Ο συντονιστής της ομάδας ζητάει από τα μέλη της να καθίσουν σε κύκλο, κρατώντας το καθένα από ένα χαρτί και ένα στυλό. Αρχικά, όλα τα μέλη γράφουν στο πάνω μέρος του χαρτιού το όνομά τους και στη συνέχεια δίνουν το χαρτί τους στο μέλος που κάθεται στα δεξιά τους. Το μέλος αυτό διαβάσει το όνομα και από κάτω γράφει μια λέξη ή φράση, που κατά τη γνώμη του ταιριάζει σ' αυτό το μέλος και δίνει το χαρτί στο μέλος που κάθεται στα δεξιά του. Το μέλος αυτό, αφού διαβάσει το όνομα και τη λέξη ή φράση που είναι γραμμένη από κάτω, γράφει μια δική του λέξη ή φράση, που κατά τη γνώμη του ταιριάζει στο μέλος που το όνομά του είναι γραμμένο στην κορυφή. Στη συνέχεια δίνει το χαρτί στο μέλος που κάθεται στα δεξιά του. Τα χαρτιά έτσι περνάνε από χέρι σε χέρι δεξιόστροφα, ώσπου να φτάσει το καθένα στον αρχικό κάτοχό του. Τώρα το κάθε μέλος μπορεί να διαβάσει αυτά που γράψανε όλα τα άλλα μέλη για το πρόσωπό του.

Στη μεγάλη ομάδα το κάθε μέλος σχολιάζει αυτά τα γραφόμενα και εκφράζει αν διαφωνεί ή συμφωνεί.

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 28 έχω πρόβλημα και ζητώ μια συμβουλή

στόχοι: Να διευκολυνθεί η αλληλεγγύη των μελών της ομάδας.

μέθοδος: Ο συντονιστής της ομάδας ζητάει από όλα τα μέλη της να γράψουν ένα γράμμα προς τη συμβουλευτική στήλη ενός περιοδικού σχετικά με ένα πρόβλημά

τους. Διευκρινίζεται ότι το περιοδικό έχει συνεργάτες όλων των ειδικοτήτων και ότι θα έχουν απάντηση στο πρόβλημά τους από τον αντίστοιχο ειδικό συνεργάτη. Όταν τα μέλη τελειώνουν το γράμμα τους, το διπλώνουν και το βάζουν σε ένα φάκελο. Στη συνέχεια, σχηματίζονται ζευγάρια. Το ένα μέλος του ζευγαριού παραδίδει το φάκελό του στο άλλο μέλος, το οποίο διαβάζει το γράμμα και δίνει συμβουλή στο συγκεκριμένο πρόβλημα σαν να είναι ο ειδικός συνεργάτης του περιοδικού. Η ίδια διαδικασία ακολουθείται και με το άλλο μέλος. Έτσι το κάθε μέλος της ομάδας έχει δώσει ως ειδικός τη συμβουλή του, στο πρόβλημα που έχει εκθέσει το ταίρι του. Στη μεγάλη ομάδα τα μέλη απαντούν στα ερωτήματα: πώς ένιωσες που ζήτησες συμβουλή; πώς ένιωσες ως «σύμβουλος»;

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 29 σε παρακαλώ μη μου αρνιέσαι . . .

στόχοι: Να διευκολυνθεί η έκφραση των μελών της ομάδας.

μέθοδος: Ο συντονιστής της ομάδας ζητάει από τα μέλη της να σχηματίσουν ζευγάρια. Στο κάθε μέλος του κάθε ζευγαριού δίδεται από μία κάρτα με μια φράση-παράκληση. Στην αρχή, ένα από τα μέλη του ζευγαριού θα διατυπώσει την παράκληση της κάρτας του στο άλλο μέλος. Το ταίρι του θα ακούσει την παράκληση και θα αρνηθεί να την ικανοποιήσει. Το μέλος που παρακαλεί εφευρίσκει επιχειρήματα να πείσει το ταίρι του. Το μέλος που αρνείται εφευρίσκει επιχειρήματα που δεν αλλάζουν την άρνησή του. Η διαδικασία αυτή διαρκεί 10 min. Στη συνέχεια, οι ρόλοι αλλάζουν. Τώρα πλέον, το δεύτερο μέλος του ζευγαριού διατυπώνει την παράκληση, το πρώτο μέλος αρνείται να την ικανοποιήσει κοκ. Η διαδικασία αυτή διαρκεί επίσης 10 min.

Στη μεγάλη ομάδα το κάθε μέλος εκφράζει το πόσο δυσκολεύτηκε όταν παρακαλούσε το ταίρι του και όταν διατύπωνε επιχειρήματα άρνησης.

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 30 ας αποφασίσουμε όλοι μαζί

στόχοι: Να διευκολυνθεί η συνεργασία των μελών της ομάδας.

μέθοδος: Ο συντονιστής ζητάει από τα μέλη να σχηματίσουν τρεις ομάδες. Τα μέλη της κάθε ομάδας θα ανήκουν σε επιτροπή που είναι υπεύθυνη για την επιλογή εθελοντών. Βασική αρμοδιότητα της επιτροπής είναι να ορίσει τα κριτήρια με τα οποία θα επιλέξει τους εθελοντές. Δίδονται προς τα μέλη των τριών ομάδων οι παρακάτω οδηγίες:

1η ομάδα: Θα αποφασίσετε με ποια κριτήρια θα επιλέξετε εθελοντές πυροσβέστες. Η απόφασή σας πρέπει να είναι ομόφωνη

2η ομάδα: Θα αποφασίσετε με ποια κριτήρια θα επιλέξετε εθελοντές ναυαγοσώστες. Η απόφασή σας πρέπει να είναι ομόφωνη

3η ομάδα: Θα αποφασίσετε με ποια κριτήρια θα επιλέξετε εθελοντές δασοφύλακες. Η απόφασή σας πρέπει να είναι ομόφωνη

Όταν οι τρεις ομάδες τελειώσουν, παρουσιάζουν τα κριτήρια που αποφάσισαν να ακολουθήσουν κατά τη διαδικασία επιλογής εθελοντών.

Στη μεγάλη ομάδα όλα τα μέλη απαντούν στα ερωτήματα: Πόσο συμμετείχες στην προσπάθεια της ομάδας να καταλήξει ομόφωνη απόφαση; Πώς ένιωσες με τα άλλα μέλη της ομάδας;